

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 21 februari 1928 kl. 3 e. m.

Betänkande angående vissa delar av tullbevillningen.

(1:a avd.)

En allmän utredning rörande det gällande tullskyddssystemet har, på sätt nedan kommer att närmare omnämnas, nyligen igångsatts. Denna omständighet har bevillningsutskottet ansett sig böra beakta vid bedömandet av de förslag i tullskyddsfrågor, som i anledning av väckta motioner föreligga till utskottets prövning; och det har synts utskottet lämpligt att sammanföra alla motioner i dylika frågor, i den mån icke med deras behandling av en eller annan anledning bör anstå, i ett betänkande. Då utskottet nu går att yttra sig över flertalet av de motioner i tullskyddsfrågor, som hänvisats till utskottet, upptager utskottet i detta betänkande även motioner, vilka innehålla förslag i ämnen, som ingått i den tulltekniska utredning, som kommer att i det följande närmare omtalas. Utskottet har i fråga om de flesta i betänkandet behandlade motionerna anlitat byråchefen i generaltullstyrelsen T. Alsén såsom sakkunnig.

Utskottet.

Allmänt.

Alltsedan tull- och traktatkommittén den 31 januari 1919 tillsattes, har bevillningsutskottet merendels avstyrkt och riksdagen lämnat utan bifall förslag, som syftat till ändring i gällande tullskydd. Till motivering för den sålunda intagna ståndpunkten har utskottet, medan tull- och traktatkommittén arbetade, hänvisat till den pågående utredningen och, efter det kommittén den 5 juni 1924 avgivit sitt betänkande angående tullsystemets verkningar i Sverige före världskriget, åberopat, att prövningen av tullskyddsfrågor borde anstå till en framtida revision av tulltaxan. I flera vid 1927 års riksdag avgivna betänkanden har bevillningsutskottet uttryckt tanken så, att frågorna borde prövas i samband med en allmännare revision av tulltaxan eller åtminstone i ett sådant sammanhang, att alla för bedömandet viktiga synpunkter kunde beaktas och konsekvenserna av olika möjliga lösningar kunde fullt överblickas.

Återblick.

Mot sålunda hävdade meningar har, då fråga varit om förslag till höjning av gällande tullsatser, oftast stått en av betydande minoriteter företrädd tullskyddsvänlig uppfattning, vilken tagit sig uttryck i reservationsvis framförda förslag till tullförhöjningar, åsyftande att upprätthålla tullarna vid deras ursprungliga realvärde.

I anledning av ett i båda kamrarna motionsvis framfört förslag avlät 1927 års riksdag skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om en tullutredning, avsedd att utmynna i förslag till sådana ändringar i gällande tulltaxa, som kunde finnas påkallade ur vissa i riksdagens skrivelse angivna synpunkter. I sin skrivelse har riksdagen, efter att hava erinrat hur bevillningsutskottet och riksdagen under senare år ställt sig till uppkommande förslag om ändringar i gällande tullskydd, framhållit, att de förutsättningar som rätt, då vår nuvarande tulltaxa utformades, på många punkter ändrats. Vidare har riksdagen framhållit, att riksdagen i många fall under de senaste åren ställts inför nya tullproblem av näringspolitisk natur, och ifrågasatt, huruvida den solidaritet i tullsystemet, som hos oss genomförts, befordrar en rationell lösning av dylika problem. I anslutning härtill har riksdagen framhållit önskvärdheten av en utredning om de olika näringarnas nettotullskydd och i sådant hänseende påpekat, att med vårt tullsystems byggnad varje näring, som åtnjuter tullskydd, jämväl belastas av andra näringars tullskydd. Särskilt har erinrats, att jordbrukets målsmän numera icke vore främmande för uppfattningen att jordbruket såsom näringsgren icke hade något nettotullskydd. Med anknytning till de motioner, som närmast givit anledning till skrivelsen och i vilka hävdats, att det i Sverige utbildade tullsystemet gynnade industrien på jordbrukets bekostnad, har riksdagen vidare anfört, att frågan om förhållandet mellan jordbrukets och industriens tullskydd borde kunna ingå såsom ett naturligt led i utredningen.

Genom beslut den 30 december 1927 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för handelsdepartementet att tillkalla sakkunniga för verkställande av den av riksdagen begärda utredningen.

I motiveringen för sin hemställan om bemyndigandet har föredragande chefen för nämnda departement, efter att hava i korthet omnämnt de direktiv för utredningen som riksdagen i sin skrivelse angivit, erinrat om de utredningar av vårt tullsystem, som utförts sedan tillkomsten av vår nuvarande tulltaxa. Departementschefen har därvid omnämnt det uppdrag att verkställa en revision av tulltaxan i mera tekniskt avseende, som jämlikt av Kungl. Maj:t den 23 januari 1925 lämnat bemyndigande meddelats två sakkunniga personer, samt det betänkande med förslag till förordning med tulltaxa, som de sakkunniga (*1925 års tulltaxerevision*) med skrivelse den 12 september 1927 avgivit.

Vidare har departementschefen, under framhållande att utredningen med nödvändighet komme att bliva tidsödande, förklarat sig utgå ifrån, att utredningens företagande icke borde föranleda, att förslag om av särskilda omständigheter påkallade jämkningar eller ändringar i tulltaxan förbleve oprövade eller oavgjorda i avvaktan på slutförande av utredningsarbetet.

Den 12 januari 1928 har chefen för handelsdepartementet tillkallat sakkunniga att verkställa den av riksdagen begärda utredningen. Dessa sakkunniga hava numera konstituerat sig under namn av *1928 års tullkommitté*.

Enligt utskottets mening står det i överensstämmelse med det syfte, som 1927 års riksdag med sin begäran om utredning avsåg, om bevillningsutskottet vid denna riksdag i uppkommande tullskyddsfrågor, där icke särskilda omständigheter påkalla att jämkningar eller ändringar omedelbart vidtagas, med hänsyn till den pågående utredningen avhåller sig från att framlägga positiva förslag. Syftet med riksdagens skrivelse i ämnet torde, på sätt av den ovan lämnade redogörelsen framgår, hava varit att få utrett, huruvida enighet skulle kunna vinnas om tullagstiftningens omläggning efter de nya förutsättningar, som äro givna genom näringslivets och kommunikationsväsendets utveckling sedan den tid, då tulltaxan kom till. Av en dylik omläggning torde man hava väntat, bland annat, den följden, att sådan meningsskiljaktighet, som hittills framträtt vid bedömandet av flertalet prövade förslag i tullskyddsfrågor, icke skulle behöva i så stor utsträckning göra sig gällande.

*Utskottets
yttrande.*

Regeln om tullskyddsfrågors hänskjutande till prövning av 1928 års tullkommitté bör särskilt gälla förslag, som nära beröras av de synpunkter, som riksdagen vid angivandet av riktlinjer för utredningen framhållit. Och alldeles särskilt bör regeln gälla i fråga om sådana förslag, som angå spörsmålet om avvägningen av tullskyddet för industrien och för jordbruket.

På sätt ovan är omnämnt föreliggande även motioner i frågor, som omfattas av det av 1925 års tulltaxerevision avgivna förslaget. Enligt vad utskottet erfarit kommer proposition i anledning av sistnämnda förslag icke att avgivas till denna riksdag. Där vägande skäl tala för omedelbar åtgärd i anledning av en motion av sålunda angivet slag, har utskottet ansett sig böra för riksdagen framlägga förslag i ämnet.

I likalydande motioner hava i första kammaren herr Nils Anton Nilsson m. fl., motionen nr 155, och i andra kammaren herr Lorichs m. fl., motionen nr 100, hemställt, »att riksdagen behagade besluta följande ändring av tulltaxan att tillämpas från den 1 april 1928:

*De särskilda
motionerna.*

*Motionerna
I: 155 och
II: 100.*

Levande djur

Nr 51. Nötkreatur 1 kg. 12 öre.

Kött

Nr 59. andra slag, härunder inbegripna till konserver icke hänförliga ätbara djurdelar, ej särskilt nämnda, såsom lever, njurar m. m. 1 kg. 21 öre».

Beträffande motiveringen för förslaget får utskottet hänvisa till motionerna.

De nu gällande tullsatserna äro enligt nämnda rubriker för levande nötkreatur 10 kronor för stycke och för kött 7 öre för kilogram. Förslaget innebär sålunda, jämte tullförhöjningar, för nötkreatur en omläggning av stycketullen till viktull.

Förslag om höjning av ifrågavarande tullar hava vid flera tillfällen förelagts riksdagen, senast åren 1923 och 1924.

Historik.

År 1923 föreslogs dels i de likalydande motionerna nr 55 i första kammaren av herr Johan Johansson m. fl. och nr 64 i andra kammaren av herr Ryberg m. fl., att tullsatserna skulle till och med den 31 maj 1924 höjas till 20 kronor per stycke respektive 14 öre per kilogram och dels i en av herr Lindman m. fl. i andra kammaren väckt motion, nr 121, att tullsatserna skulle bestämmas till 6 öre per kilogram respektive 12 öre per kilogram.

År 1924 yrkades i de likalydande motionerna nr 77 i första kammaren av herr Elisson m. fl. och nr 258 i andra kammaren av herr Pettersson i Stäringe m. fl., att tullen å levande nötkreatur måtte höjas till 10 öre per kilogram och tullen å kött efter nötkreatur till 20 öre per kilogram.

I enlighet med hemställan av bevillningsutskottets majoritet i utskottets betänkanden nr 4 år 1923 och nr 13 år 1924 blevo motionerna vid båda riksdagarna av bägge kamrarna avslagna.

Utskottets
yttrande.

Beträffande de i förevarande motioner berörda tullsatserna, vilka uppenbarligen jämte spannmålstullarna äro de för jordbruket viktigaste, är det enligt utskottets mening av särskild vikt, att deras avvägning sker med stöd av den utredning, som tillkommit närmast med anledning av sådana tullskyddsanspråk, som göras gällande i dessa motioner. Därvid kan även frågan, huruvida tullen för levande kreatur bör beräknas efter stycketal eller efter vikt, i dess helhet upptagas till prövning.

I detta sammanhang vill utskottet erinra, att denna riksdag får tillfälle att yttra sig i ett med den förevarande tullfrågan nära sammanhängande spörsmål, nämligen om anordnande av effektiv kontroll vid import av slaktboskap och kött, i vilket ämne föreligga två till tillfälliga utskott hänvisade motioner (nr 51 i första kammaren och nr 131 i andra kammaren).

Utskottet kommer med hänsyn till vad ovan anförts att hemställa, att ifrågavarande motioner om tullförhöjning för nötkreatur och kött icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Motionerna
I: 62 och
II: 346.

I en inom första kammaren väckt motion, nr 62, hava herrar *Boberg* och *Martin Svensson* hemställt, »att riksdagen ville besluta, att tullen å päron och äpplen må höjas med 20 öre under årets sista fyra månader varje år».

I motionen nr 346 i andra kammaren hava herrar *Gardell* i Gans och *Laurin* hemställt, att »riksdagen ville besluta om importförbud av äpplen, päron och plommon, med rätt för Kungl. Maj:t att helt eller delvis tillfälligt upphäva förbudet».

Beträffande motiveringarna för förslagen får utskottet hänvisa till motionerna.

Enligt gällande tulltaxa, rubriken 107, draga såväl färska päron och äpplen som färska plommon en tull av 10 öre för kilogram.

Återblick.

Beträffande färska päron och äpplen hava under de senare åren åtskilliga förslag om höjning av nämnda tullsats varit föremål för riksdagens prövning.

Vid 1921 års riksdag hemställdes sålunda i en inom andra kammaren väckt motion, nr 105, att riksdagen måtte besluta, att tullsatsen å färska päron och äpplen under tiden 1 augusti—1 februari skulle utgå med 30 öre för kilogram. Bevillningsutskottet hemställde i avgivet betänkande, nr 23, att motionen icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd, under det att åtta reservanter inom utskottet framställde yrkande om en tullsats av 30 öre för kilogram under tiden 1 augusti 1921—1 februari 1922. Utskottets hemställan bifölls av riksdagens båda kamrar.

Vid 1922 års riksdag föreslogs i de likalydande motionerna nr 53 i första och nr 133 i andra kammaren, att tullen å färska päron och äpplen skulle under tiden 1 september—1 januari höjas till 30 öre för kilogram. Bevillningsutskottet avstyrkte i betänkande nr 19 bifall till motionerna. Tio reservanter yrkade, att den ifrågasatta högre tullen måtte bestämmas att utgå under tiden 1 september—31 december 1922. Utskottets hemställan, att motionerna icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd, bifölls av båda kamrarna.

Även vid 1923 års riksdag väcktes förslag om höjning av tullsatsen å färska päron och äpplen. Då hemställdes nämligen om höjning av tullsatsen till 30 öre för kilogram dels i en inom första kammaren väckt motion, nr 11, under tiden 1 september—1 mars, dels i de likalydande motionerna nr 54 i första och nr 119 i andra kammaren under tiden 1 september—1 februari, dels ock i de likalydande motionerna nr 101 i första och nr 67 i andra kammaren under tiden 1 september 1923—1 januari 1924. I anledning av motionerna tillstyrkte bevillningsutskottet i betänkande nr 16 ett förslag om en tilläggstull för färska päron och äpplen under tiden 1 september—31 december 1923 av 20 öre för kilogram. Enligt utskottets förslag skulle sålunda den sammanlagda tullen å färska päron och äpplen under sagda tid utgöra 30 öre för kilogram. Av nio reservanter inom utskottet yrkades, att motionerna icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd. Vid behandlingen av utskottets betänkande stannade kamrarna i olika beslut, i det att första kammaren biföll utskottets hemställan, under det att andra kammaren biföll reservationen. Vid gemensam omröstning beslöt riksdagen i enlighet med andra kammarens mening.

Senast har förslag om höjning av tullsatsen å färska päron och äpplen varit föremål för riksdagens prövning år 1925, då i de likalydande motionerna nr 59 i första och nr 88 i andra kammaren hemställdes, att tullsatsen under tiden 1 september—1 januari skulle höjas med 20 öre eller till 30 öre för kilogram. Bevillningsutskottet hemställde i betänkande nr 13, att motionerna icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd, under det att åtta reservanter inom utskottet framställde yrkande om en tilläggs-tull av 20 öre för kilogram under tiden 1 september—31 december 1925. Den av utskottet gjorda hemställan bifölls av båda kamrarna.

Utskottets
yttrande.

De två motsatta meningar i frågan om en under vissa månader gällande förhöjning av tullen å färska päron och äpplen, vilka sålunda tidigare framträtt inom bevillningsutskottet och riksdagen, hava också nu gjorts gällande inom utskottet. Även denna fråga har utskottet ansett önskvärt att få prövad ur de vidare synpunkter, vilka angivits såsom direktiv för den pågående utredningen.

Då utskottet av sådan anledning nu icke ingår på de skäl, som tala för eller emot en tullförhöjning, har utskottet ansett sig icke heller hava tillräcklig anledning att närmare yttra sig om den motion, som avser importförbud. Utskottet kommer sålunda att beträffande båda de ifrågavarande motionerna hemställa, att de icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Motionerna
I: 63 och
II: 173.

Förslag om höjning av tullen för automobiler, rubriken 1098, har väckts i de likalydande motionerna nr 63 i första och nr 173 i andra kammaren, i vilka herrar Johan Bernhard Johansson och Frändén samt herr Hedlund i Häste m. fl. hemställt, »att riksdagen måtte besluta, att tullen å automobiler höjes från nuvarande 15 procent till 30 procent av värdet».

1927 års
riksdag.

I syfte att bereda statsverket ersättning för den ökning av statens bidrag till vägunderhållet, som automobiltrafiken ansetts påkalla, framlade Kungl. Maj:t för 1927 års riksdag förslag om viss höjning av automobilskatten. Samtidigt med den härom avgivna propositionen, nr 173, förelåg till bevillningsutskottets behandling ett i de likalydande motionerna nr 111 i första och nr 164 i andra kammaren väckt förslag om höjning av tullen å automobiler. Ett bifall till sistnämnda förslag, vilket tillkommit i syfte att stödja den inhemska automobil tillverkningen, beräknades även komma att föranleda en ökning i tullinkomsten. Av de båda sålunda erbjudna utvägarna att tillgodose det i propositionen nr 173 avsedda syftet att bereda statsverket ökade inkomster av automobiltrafiken, valde riksdagen den av Kungl. Maj:t föreslagna, i det att riksdagen höjde automobilskatten och avslog motionerna om tullförhöjning. Samtidigt som riksdagen fattade beslut i sistnämnda hänseende gjorde riksdagen i anledning av propositionen nr 171, vilken avsåg att befrämja uppkomsten inom landet av en industri för sammansättning av automobiler, sådana ändringar i tulltaxan, berörande tulltaxans rubrik 1098 $\frac{1}{2}$, att alla för en dylik sammansättningsindustri avsedda delar och tillbehör numera kunna tullbehandlas efter en och samma rubrik.

Utskottets
yttrande.

Uppenbart är, att genom de beslut, 1927 års riksdag sålunda fattat i fråga om automobilskatten och rubriken 1098 $\frac{1}{2}$, ytterligare skäl mot en höjning av autombiltullen hava tillkommit utöver dem, som år 1927 voro bestämmande för riksdagen. Dels är nämligen automobiltrafiken nu föremål för en avsevärt högre beskattning än då frågan förra året var föremål för prövning och dels måste en höjning av den för färdiga automobiler gällande

tullsatsen numera föra med sig en ny avvägning av den i rubriken 1098^{1/2} stadgade tullsatsen.

I det sålunda rådande läget har utskottet funnit sig böra, utan att närmare yttra sig i den genom förevarande motioner framförda frågan, avstyrka motionärernas förslag, under uttalande att frågan givetvis kommer att bli föremål för övervägande under den inom 1928 års tullkommitté pågående utredningen.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 269, har herr *Leffler* hemställt, att riksdagen ville med ändring av nu gällande tulltaxa, i vad den avser tullsatsen för stennötsknappar, höja denna tullsats från nu utgående 80 öre till 2 kronor per kilogram.

*Motionen
II: 269.*

Motionären har till stöd för sin hemställan anfört i huvudsak följande.

Importen av stennötsknappar hade år 1925 uppgått till 66,207 kilogram och år 1926 till 70,166 kilogram. Sveriges enda fabrik för tillverkning av dylika knappar, vilken grundats år 1924 för att i största möjliga utsträckning täcka landets behov av nämnda artikel, hade under de gångna åren av sin verksamhet haft att kämpa med betydande svårigheter. Det hade emellertid lyckats fabriken att framställa ett fabrikat, som numera vitsordats såsom förstklassigt. Att trots detta den inhemska fabriken icke varit i stånd att i någon högre grad uppdriva sin omsättning berodde därpå, att den nuvarande tullsatsen vore för låg med hänsyn till de utländska konkurrerande fabrikernas väsentligt lägre arbetskostnader. Vid en höjning av tullen till 2 kronor för kilogram skulle däremot en väsentligt ökad produktion kunna förväntas.

Stennötsknappar, vilka tillverkas av frövitans hos nötter av vissa palmarter, äro i gällande tulltaxa upptagna i rubriken 1309 med en tull av 80 öre för kilogram. Denna tullsats motsvarar, enligt meddelade prisuppgifter å dylika knappar av vanliga slag samt uppfästade å kartor, 8 å 12 procent av värdet. Då någon tillverkning av nämnda artikel förr icke funnits inom landet, hade tullsatsen ursprungligen uteslutande karaktär av finanstull. I och med tillkomsten av den i motionen omnämnda svenska fabriken har emellertid inträtt en ändring i detta förhållande.

*Utskottets
yttrande.*

Då frågan här sålunda gäller tullskydd för en inom landet ny industri, bör densamma enligt utskottets ovan gjorda allmänna uttalande icke av riksdagen upptagas till prövning, förrän densamma blivit föremål för utredning av 1928 års tullkommitté.

Utskottet kommer följaktligen att avstyrka bifall till den förevarande motionen.

I en inom första kammaren väckt motion, nr 199, har herr *Asplund* hemställt, »att riksdagen måtte för sin del besluta, att pimstenstegel, som hittills ej specificerats i tulltaxan, upptages under den i kapitel X under rubriken 'Tegel' förekommande underrubriken 649 'Murtegel'.»

*Motionen
I: 199.*

Frågans tull-
tekniska inne-
börd.

Tulltaxerubriken 649 under Avd. X, lervaror, upptager tegel: mur-, vanligt, oglaserat (även poröst), kalksandtegel härunder inbegripet, med en tullsats av 10 öre för 100 kilogram. I den av generaltullstyrelsen utfärdade varuförteckningen till gällande tulltaxa meddelas följande anvisning till nämnda rubrik: »Till rubr. 649 hänföres jämväl av vulkanisk aska eller pimstenssand (santorin) med kalkmjölk eller cement som bindemedel framställda tegel (tufftegel, lavategel, pimstenstegel). Dessa tegel äro härdade i luften (icke brända), gråaktiga till färgen och hava grov, kornig yta.» Vid meddelandet av denna anvisning har tydligen den uppfattningen gjort sig gällande, att, då kalksandtegel, ehuru detsamma icke utgör en lervara, upptagits i rubriken 649 under lervarugruppen, till nämnda rubrik borde hänföras även det likaledes för murningsändamål avsedda pimstensteglet. Detta slag av tegel är nämligen icke särskilt nämnt i taxan, ej heller innehåller densamma någon bestämmelse, som kan anses direkt syfta på en vara av pimstensteglets beskaffenhet. I detta sammanhang må nämnas, att s. k. pimstensbetong i plattor av sådan storlek, att de icke kunna betraktas såsom tegel, och innehållande cement i större mängd än pimstenstegel av den för tegel vanliga storleken, tullbehandlats enligt rubriken 39: Arbeten av cement, andra slag, såsom byggnadsmaterial etc. med en tull av 80 öre för 100 kilogram, vilken tullbehandling icke mött invändning från importörernas sida.

Enligt vad för utskottet blivit upplyst hava representanter för en här i landet upptagen tillverkning av ett byggnadsmaterial (s. k. gasbetong), som konkurrerar med det importerade pimstensteglet, hos generaltullstyrelsen överklagat tullbehandlingen av ett av dem infört, mindre parti pimstens-tegel, under yrkande att detsamma måtte hänföras till ovannämnda tull-taxerubrik 39. Såsom skäl för detta yrkande har anförts bland annat, att tullen å pimstensteglet på grund av varans lätthet bleve synnerligen låg, varigenom den inhemska tillverkningen av byggnadsmaterialier, till användningssättet jämförbara med nämnda tegelsort, komme i en ogynnsam ställning.

Förevarande motion synes hava tillkommit, i syfte att ovannämnda tull-behandlingspraxis beträffande pimstenstegel måtte fastslås genom upptagandet av pimstenstegel i rubriken 649.

Utskottets
yttrande.

Utskottet delar motionärens uppfattning, att det icke vore önskvärt, om tullbehandlingen av ett material, som i rätt betydande omfattning kommit till användning inom landet för vissa byggnadsarbeten, efter prövning i administrativ ordning bleve föremål för en ändring, genom vilken tullsatsen avsevärt höjdes. Då det icke synes vara tillrådligt, att fortbeståndet av den nu i fråga om pimstenstegel tillämpade tullbehandlingspraxis äventyras genom att frågan om varans riktiga tullbehandling drages under vederbörande myndigheters prövning, har utskottet ansett sig böra till-

styrka, att i rubriken 649 intages ett tillägg, varigenom pimstenstegel fortfarande kommer att hänföras till denna rubrik.

Med detta uttalande har utskottet emellertid icke velat intaga ställning vare sig till frågan om det belopp, till vilket vid en slutlig avvägning av tullsatserna för olika fabrikat, tullen å pimstenstegel bör upptagas, eller till spörsmålet om platsen i tulltaxan för ifrågavarande varuslag. Dessa frågor böra bliva föremål för en allsidig och förutsättningslös prövning av 1928 års tullkommitté.

Utskottet kommer följaktligen att tillstyrka bifall till förevarande motion.

Utskottet övergår nu till motioner, som beröra ämnen, i vilka förslag föreligger i ovan omnämnda, av 1925 års tulltaxerevision avgivna betänkande.

I motionen nr 265 i andra kammaren har herr *Nylander* hemställt, »att till tulltaxans rubriker 693, 694 och 695 måtte fogas en anmärkning av följande innehåll: 'Mekanisk tillslutningsanordning tullbehandlas särskilt för sig enligt vad för huvudbeständsdelen är stadgat'.»

Motionen
II: 265.

Enligt bestämmelsen i 1 § av tulltaxeunderrättelserna skall vara förtullas i det skick, vari den inkommer, med iakttagande, där ej i fråga om vissa varuslag är annorlunda stadgat, att genom mekanisk bearbetning framställda vara, som är sammansatt av beständsdelar, hänförliga till taxerubriker med olika tullsatser, skall förtullas i sin helhet efter huvudbeständsdelen, varmed förstås den del, som ger varan dess karaktär (såsom metallvara, glasvara, trävara o. s. v.). Från denna regel äro vissa undantag stadgade, vilka emellertid i här förevarande avseende sakna praktisk betydelse. I anslutning till huvudregeln tullbehandlas för närvarande till rubrikerna 693—695 hänförliga, med mekaniska tillslutningsanordningar försedda flaskor och dylika artiklar av glas enligt vad för den huvudsakliga beständsdelen (glaset) är stadgat.

Tulltaxe-
underrät-
telserna.

Motionären föreslår, att till nämnda rubriker skall i form av en anmärkning fogas en bestämmelse, enligt vilken de å flaskorna anbragta tillslutningsanordningarna skola tullbehandlas särskilt för sig.

Motionären.

Vad motionären till stöd för sitt förslag anfört torde kunna sammanfattas sålunda.

Den på gällande bestämmelser grundade tullbehandlingspraxis i fråga om glasflaskor, försedda med mekaniska tillslutningsanordningar, enligt vilken praxis varan i dess helhet belägges med den för glaset stadgade tullen, har medfört den egendomliga och säkerligen icke avsedda konsekvensen, att varan, införd i sammansatt skick, kommit att draga en avsevärt lägre tull än om de olika beständsdelarna tullbehandlas var för sig. Då de svenska glas-

bruken måste söka avsättning för artiklar, tillverkade av sådan mindre ren massa, som uppstår såsom bottensats vid smältningen och vilken icke kan användas för framställning av dyrbarare glasvaror men väl lämpar sig för tillverkning av billigare glassorter, beträffande vilka styrkan är viktigare än renheten, komma dessa bruk i förhållande till de utländska konkurrenterna i missgynnad ställning, i det att de förstnämnda vid införseln av tillslutningsanordningarna, vilka glasbruken själva icke tillverka, få betala avsevärt högre tull än som tillämpas, då tillslutningsanordningarna importeras anbragta å glasflaskorna. Tullen å ifrågavarande glasflaskor utgör nämligen i regel 2 à 6 öre för kilogram, under det att tillslutningsanordningarnas olika delar äro belagda med följande tullsats, nämligen huvudbeståndsdelen, som utgöres av porslin, 30 öre, tätningringen av gummi 50 öre och den del, som består av galvaniserat järn, 20 öre, allt för kilogram räknat. Något praktiskt hinder att vid tullbehandling av ifrågavarande slag av glasflaskor tillämpa olika tullsats för glaset och tillslutningsanordningen föreligger icke.

1925 års tulltaxerevision.

Övannämnda mindre tillfredsställande förhållande har uppmärksamrats av 1925 års tulltaxerevision, som med avseende härå anfört följande:

»Flaskor av sådan beskaffenhet, som avses i nummer 546¹, inkomma understundom med därå anbragta mekaniska tillslutningsanordningar, så kallade patentproppar, bestående av porslin och metalltråd samt kautschukspackning. Enligt nu gällande bestämmelser kan förekomsten av dylika anordningar å flaskorna icke öva något inflytande å tullbehandlingen. Detta synes emellertid vara oegentligt, då tillslutningsanordningarna när de inkomma särskilt för sig, draga väsentligt högre tull än den som gäller vid rubriken 693², vilken sistnämnda tullsats utgör endast 2 öre för kilogram. I regel utgår tullen för desamma enligt någon av rubrikerna 672—674 med 30 à 60 öre för kilogram. För att uppnå överensstämmelse mellan den sammanlagda tullavgiften för de olika delarna och tullen å den sammansatta varan skulle, enligt vad verkställda beräkningar givit vid handen, anbringandet av tillslutningsanordning av nämnda beskaffenhet å flaskorna rätteligen böra föranleda en höjning av tullen å dessa till 5 à 6 öre för kilogram. Med hänsyn härtill har till nummer 547 i förslaget fogats ett tillägg, varigenom dylika flaskor skulle bliva dit hänförliga.»

Med stöd härav har nämnda revision föreslagit, att med tillslutningsanordningar försedda flaskor skulle i sin helhet draga en tull av 6 öre för kilogram.

Utskottets yttrande.

Bevillningsutskottet har i likhet med motionären funnit, att tillämpningen av den i tulltaxeunderrättelserna intagna bestämmelsen om tullbehandling av varor, sammansatta av beståndsdelar, som äro underkastade olika tullsats, beträffande de ifrågavarande artiklarna leder till ett i tullbeskattningsavseende oriktigt resultat och att sålunda en undantagsbestämmelse för dessa artiklar är av behovet påkallad. Då avhjälpandet av denna oegentlighet icke utan olägenhet kan anstå till en mera omfattande revision av tulltaxan, har utskottet ansett frågan böra upptagas till omedelbar prövning.

¹ Avser förslagets nummer 546.

² Avser tulltaxans rubrik 693.

Beträffande sättet för ändringens genomförande synes den av motionären föreslagna utvägen leda till ett mera tillfredsställande resultat än tulltaxerevisionens förslag. Enligt det sistnämnda skulle nämligen det åsyftade resultatet vinnas endast beträffande tillslutningsanordningar, anbragta å flaskor, hänförliga till tulltaxerubriken 693, men däremot icke om flaskorna äro hänförliga till någon av rubrikerna 694 eller 695, för vilka fall någon ändring av gällande bestämmelser icke lär hava ifrågasatts i de till tulltaxerevisionen inkomna yttrandena.

Såsom en fördel med den av motionären anvisade utvägen att lösa frågan måste även betecknas, att densamma leder till en mera exakt tillämpning av de för de olika beståndsdelarna — glaset och tillslutningsanordningen — gällande tullsatserna. Någon nämnvärd olägenhet för tullbehandlingsarbetet torde ej heller uppstå genom beräkningen av vikten å flaskan och tillslutningsanordningen var för sig.

Utskottet, som sålunda funnit sig kunna i sak tillstyrka bifall till förevarande motion, kommer att med avseende å den föreslagna anmärkningens avfattning ifrågasätta vissa ändringar.

I en inom första kammaren väckt motion, nr 153, har herr *Lindgren* hemställt, »att riksdagen ville besluta,

att tullavgiften å brokadskodon skall utgå med tio kronor per kilogram, *samt att* sidenliknande skodon och skodon av mönstrat tyg skola tullbehandlas såsom brokadskodon.»

Ett i sak härmed överensstämmande förslag har framlagts i en av herrar *Andersson* i Tungelsta och *Söderberg* inom andra kammaren väckt motion, nr 266.

Enligt gällande tulltaxa äro skodon av hel- eller halvsiden, rubriken 212, belagda med en tull av 9 kronor för kilogram, under det att skodon av annan vävnad äro hänförliga till rubriken 213 med en tull av 1 krona 50 öre för kilogram. Dessa tullsatser voro gällande redan före den nuvarande tulltaxans tillkomst. På grund av den föreskrift, som innehålles i anmärkning 1 av de till Avd. VIII A-F i tulltaxan fogade allmänna bestämmelserna för tullbehandlingen av spånadsvaror, i vilka ingå olika spånadsämnen, skola till rubriken 212 hänföras skodon av vävnad, i vilken till någon om ock obetydlig del ingår silke. Till samma rubrik hänföras även skodon av brokadvävnad, innehållande silke. Skodon av brokadvävnad, som icke innehåller silke, hänföras däremot till rubriken 213. I tullbehandlingspraxis förstås med brokadvävnad en vävnad, i vilken ingår spånadsämne, omspunnet med finare metalltråd (gulddragartråd).

Vid tiden för den gällande tulltaxans tillkomst utgjorde tullsatserna för helsiden och brokadvävnad, innehållande silke, 6 kronor och för halvsiden 3 kronor, allt för kilogram räknat. Brokadvävnad, icke innehållande silke,

Motioverna
I : 153 och
II : 266.

Tullsatserna
för siden- och
brokadskodon
samt materi-
alier därtill.

hänföres enligt nu tillämpad praxis till rubriken 607, vars tullsats vid förstnämnda tidpunkt utgjorde 9 kronor för kilogram. Att tullen för skodon av sistnämnda slags vävnad endast utgör 1 krona 50 öre för kilogram torde bero därpå, att dylik vävnad först på senare tid kommit till användning inom skoidustrien. Vid de år 1921 genomförda höjningarna av vissa finanstullar höjdes tullsatserna för ovannämnda, vid tillverkning av vissa finare damskodon använda materialier till följande belopp, nämligen för helsiden och brokadvävnad, innehållande silke, 20 kronor, för halvsiden 10 kronor och för brokadvävnad, icke innehållande silke, 30 kronor, allt för kilogram räknat.

Under det att beträffande andra artiklar, vid vilkas tillverkning användas materialier av nyssnämnda slag, en mot tullförhöjningen för materialierna svarande höjning av tullsatserna för de färdiga artiklarna genomförts, hava ovannämnda tullsatser å skodon allttjämt bibehållits oförändrade. Detta förhållande har även uppmärksamrats av 1925 års tulltaxerevision, som för skodon av spånadsvara, innehållande silke eller finare metalltråd, föreslagit en tull av 10 kronor för kilogram (rubriken 156 i taxeförslaget).

Utskottets
yttrande.

På grund av de år 1921 vidtagna höjningarna av tullsatserna för ifrågasvarande materialier synes en tull av 10 kronor för kilogram för därav tillverkade skodon vara väl motiverad. Den tullförhöjning, som härigenom skulle inträda, överensstämmer också med de jämkningar, riksdagen i andra fall beslutat med anledning av höjda finanstullar för materialier. Vid sådant förhållande och då med hänsyn till ifrågasvarande skodons obestridliga karaktär av lyxvara icke heller ur konsumentsynpunkt torde vara något att erinra mot denna tullförhöjning, har utskottet ansett sig böra tillstyrka bifall till motionärernas förslag, i vad detsamma avser skodon av hel- eller halvsiden eller av brokadvävnad. Härigenom skulle förslaget, även i vad det avser skodon av »sidenliknande tyger, vilka blott till en del bestå av silke eller konstsilke», vinna beaktande. Såsom ovan anförts, äro skodon av sistnämnda slag nu åsatta en tull av 9 kronor för kilogram enligt rubriken 212.

Andra punkten i motionärernas hemställan avser, att även skodon av sidenliknande tyger, vilka icke innehålla silke, och skodon av mönstrat tyg skola tullbehandlas såsom brokadskodon. Till stöd för förslaget i denna del kan icke åberopas någon tullförhöjning för de i dylika skodon ingående materialierna. Frågan angående den lämpliga avvägningen av tullsatserna för sistnämnda slag av skodon, vilken fråga icke behandlats av 1925 års tulltaxerevision, synes vara en tullskyddsfråga, som enligt vad utskottet ovan uttalat bör hänvisas till den pågående tullutredningen.

Under åberopande av vad ovan anförts får utskottet hemställa,

1) att de likalydande motionerna I:155 av herr Nils Anton Nilsson m. fl. och II:100 av herr Lorichs m. fl., om höjning av tullen å levande nötkreatur samt kött, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

2) att motionen I:62 av herrar Boberg och Martin Svensson, om höjning av tullen å päron och äpplen, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

3) att motionen II:346 av herrar Gardell i Gans och Laurin, om importförbud beträffande äpplen, päron och plommon, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

4) att de likalydande motionerna I:63 av herrar Johan Bernhard Johansson och Frändén samt II:173 av herr Hedlund i Häste m. fl., om höjning av tullen å automobiler, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

5) att motionen II:269 av herr Leffler, om höjning av tullen å stennötsknappar, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

6) att riksdagen måtte, i anledning av motionen I:199 av herr Asplund, besluta,

att rubriken 649 i gällande tulltaxa skall hava följande ändrade lydelse:

Tegel:

649. mur-, vanligt, oglaserat (även poröst), kalksand- och pimstenstegel
härunder inbegripet 100 kg. —: 10

7) att riksdagen måtte, i anledning av herr Nylanders motion II:265, besluta,

att efter rubriken 695 i gällande tulltaxa skall intagas en anmärkning av följande lydelse:

Anm. till nr 693—695. Mekaniska tillslutningsanordningar, anbragta å artiklar, hänförliga till någon av dessa rubriker, tullbehandlas särskilt för sig enligt vad för huvudbeståndsdelen är stadgat.

8) a) att riksdagen måtte, i anledning av motionerna I:153 av herr Lindgren samt II:266 av herrar Anders-

Bevillningsutskottets betänkande Nr 6.

son i Tungelsta och Söderberg, i vad desamma avse tullen å skodon av spånadsvara, innehållande silke eller finare metalltråd (siden- och brokadskodon), besluta, att rubriken 212 i gällande tulltaxa skall hava följande ändrade lydelse:

Skodon:

— — — — —

andra:

— — — — —

212. av spånadsvara, innehållande silke
eller finare metalltråd 1 kg. 10: —.

— — — — —

b) att nyssnämnda motioner I: 153 och II: 266, i den mån desamma icke besvarats genom utskottets hemställan under punkten a), icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 21 februari 1928.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande:

vid beslut angående punkterna 1), 2) och 3):

herrar Johan Nilsson i Kristianstad, Bärg, Örne, Bergman, Boman, Björnsson, Leander, Jönsson i Boa, Johansson i Arkösund, Hedlund i Östersund, Bengtsson i Kullen, Olsson i Ramsta, Lövgren i Nyborg, Olsson i Golvvasta, Björklund, Åström, Lihtander, Andersson i Boda, Olsson i Gävle och Henrikson.

vid beslut angående punkten 4):

herrar Johan Nilsson i Kristianstad, Bärg, Örne, Bergman, Boman, Björnsson, Leander, Jönsson i Boa, Johansson i Arkösund, Hedlund i Östersund, Bengtsson i Kullen, Olsson i Ramsta, Lövgren i Nyborg, Olsson i Golvvasta, Björklund, Åström, Lithander, Andersson i Boda, Olsson i Gävle och Johansson i Krogstorp.

vid beslut angående punkten 5):

herrar Johan Nilsson i Kristianstad, Bärg, Örne, Bergman, Boman, Björnsson, Leander, Jönsson i Boa, Johansson i Arkösund, Hedlund i Östersund, Bengtsson i Kullen, Olsson i Ramsta, Lövgren i Nyborg, Björklund, Åström, Lithander, Andersson i Boda, Olsson i Gävle, Nilsson i Hörby och Johansson i Krogstorp.

vid beslut angående punkterna 6), 7) och 8):

herrar Johan Nilsson i Kristianstad, Bärg, Örne, Bergman, Boman, Björnsson, Leander, Månsson i Furuvik, Jönsson i Boa, Johansson i Arkösund, Hedlund i Östersund, Bengtsson i Kullen, Olsson i Ramsta, Lövgren i Nyborg, Björklund, Åström, Lithander, Andersson i Boda, Nilsson i Hörby och Johansson i Krogstorp.

Reservationer

vid punkten 1):

av herr *Johan Nilsson* i Kristianstad; samt

av herrar *Jönsson* i Boa, *Bengtsson* i Kullen, *Lithander* och *Henrikson*, vilka yrkat bifall till motionerna;

vid punkten 2):

av herrar *Jönsson* i Boa, *Bengtsson* i Kullen, *Lithander* och *H*
vilka yrkat bifall till motionen;

vid punkten 4):

av herr *Lithander*, som yrkat bifall till motionerna; samt

vid punkten 6):

av herrar *Johan Nilsson* i Kristianstad, *Jönsson* i Boa, *Bengtsson* i
Kullen, *Lithander* och *Johansson* i Krogstorp.